

Hyvät jäsenyrityksen edustajat, hyvät kuulijat!

Henkilöliikennemarkkinat ja niihin liittyvä markkinasääntely on hallinnut toimintavuoden ajan liikennepoliittista keskustelua ja näkynyt vahvasti mediaotsikoissa. Asia on ollut myös liiton edunvalvonnan keskeisenä painopisteenä. Käsiteltiin Liikennekaari –lakihanketta eduskunnassa useita kuukausia.

Suurin poliittinen kiinnostus liittyi taksimarkkinoiden avautumiseen. Lain ensimmäinen vaihe saatiin pitkän käsittelyvaiheen jälkeen päätökseen, kun hallituspuolueiden kompromissi syntyi. Tasavallan presidentti vahvisti lain toukokuun 24. päivänä. Valiokuntakäsittelyn aikana liikennekaari muuttui laiksi liikenteen palveluista.

Tyytyväisyyteen lain läpimenoista on aihetta.

Taksimarkkinat avautuvat jo vuoden kuluttua, 1.7.2018 - ilman siirtymäsäännöksiä. Markkinoiden avautuminen on iso asia, sillä se antaa linja-autoyrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Linja-autopuolen toimijoilla on nyt mahdollisuus päästä kilpailemaan laajasti julkisrahoitteisista kuljetuksista. Nykyistä joukkoliikennelupaa vastaavalla henkilöliikenneluvalla saa ajaa nykyistä pienemmän ajoneuvokaluston liikennettä ja harjoittaa taksitoimintaa, kunhan siitä tekee ilmoituksen Trafille.

Lippu- ja maksujärjestelmiltä vaaditaan keskinäistä yhteentoimivuutta. Tähän liittyen laissa on myös julkiselle sektorille säädetty velvoite avata lippu- ja maksujärjestelmiensä rajapinnat. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi kertalippu kaikkiin säännöllisiin reittiliikennevuoroihin pitää olla kaikkien toimijoiden myytävissä jonkun palvelualueen kautta. Lippu- ja maksujärjestelmiä koskevat säännökset tulevat voimaan jo vuodenvaihteessa 2018. Uskon, että rajapintojen avaaminen yhdessä kehittyvän digitaalisuuden kanssa synnyttää uudenlaista liiketoimintaa, lippuratkaisuja ja asiakkaalle helppokäyttöisiä matkaketjuja.

Linja-autoliiton päättävävaikuttamisessa on ollut ja on edelleen vahva viesti palvelusetelien mahdollisuuksista ja hyödyistä. Kunnat ja jatkossa maakunnat voivat palvelusetelien käyttöönotolla tukea asukkaidensa liikkumista, kuten ne tekivät aiemmin seutu- ja työmatkalippuja tukieessaan. Muutamit kunnat ovatkin jo käynnistäneet palvelusetelikokeiluja ylläpitäkseen väheneviä linja-autovuoroja markkinaehtoisesti. Palvelusetelin idea on yksinkertainen: julkinen tuki tulee asiakkaalle matkalipun ostamista varten ja asiakas valitsee liikennepalvelun tarjoajan.

Nyt vahvistettu liikennepalvelulaki mahdollistaa jatkossa myös valtion rahoituksen käytön palvelusetelien markkinaehtoisessa liikenteessä. Toivoa sopii, että tieto palvelusetelien hyödyistä kulkeutuu yhä useampaan kuntaan ja jatkossa myös maakuntiin.

Hyvät kuulijat!

Tulevan kesän ja syksyn iso edunvalvontakysymys tulee olemaan maakuntaudistus. Sen merkitystä ei voi liikaa korostaa.

On selvää, että maakunnilla tulee olemaan keskeinen asema henkilökuljetusmarkkinoilla lähtien maakuntakaavoituksesta palveluiden rahoittamiseen. Linja-autoliiton tavoitteena on tässä keskustelussa nostaa asiakas keskiöön.

Rakennemuutoksen tavoitteena on turvallisen ja toimintavarman henkilöliikennepalvelun takaaminen Suomessa. Liitolta tarvitaan vahvaa ja ennakoivaa edunvalvontaa tilanteessa, jossa valmistelu maakuntamuutoksesta ja maakuntien tehtävistä henkilöliikenteessä on vielä keskeneräinen. Juuri nyt on aika vaikuttaa.

Hyvät jäsenyritysten edustajat!

Toimintavuoden aikana on toteutettu sisäisessä toiminnassa monia muutoksia. Liitto on ollut osakkeenomistajana mukana Matkahuollon hallinnointimallia uudistettaessa.

Linja-autoliiton toiminta perustuu jatkossakin kolmen peruspilarin varaan: markkinaehtoinen liikenne, sopimusliikenne ja matkailuliikenne.

Viime liittokokouksessa hyväksytyn strategian mukaisesti liitto on edistämässä markkinaehtoisen liikenteen toimintaedellytyksiä mm. palvelusetelin ja vastaavien keinoin yhdistämällä julkisen rahoituksen mahdollisuuksia markkinaehtoiseen liikenteeseen.

Liitto on mukana kehittämässä sopimusliikenteen eri järjestämismalleja edistäen sopimusliikenteen toimintaedellytyksiä.

Samoin liitto panostaa matkailuliikenteeseen monin tavoin. Kaupunkien liikenneympäristössä on otettava huomioon tilausajo- ja matkailuliikenteen tarpeet. Yhteistyötä onkin tehty monien kaupunkien matkailuorganisaatioiden kanssa. Liitto on käynnistänyt keväällä selvityksen, jonka tuloksena tilausbussien pysäköintimahdollisuuksia ja linja-autojen liikennöintiä Helsingin katuverkossa yritetään parantaa. Tärkeä ulkomaiden sääntöksiä käsittelevä tietokanava yrityksille on Bussilla ulkomaille –tietokanta, jota liitto ylläpitää. Myös extranet –sivusto, johon pääsevät vain liiton jäsenet, sisältää ajankohtaista ja hyödyllistä tietoa.

Liiton jäsenpalvelut ovat viime vuosina kehittyneet uusien yhteistyösopimusten myötä. Liitto on solminut yhteistyösopimuksia sellaisten tahojen kanssa, jotka tarjoavat taloudellista tai muuta etua liiton jäsenistölle.

Hyvät kuulijat!

Toimintaympäristö muuttuu kiihtyvällä vauhdilla. Liikenne digitalisaation kehityksen myötä on muuttumassa entistä enemmän palveluksi. Uudistumista yrityksissämme on tapahduttava koko ajan, jotta voimme vastata digitalisaation tuomaan kehitykseen ja asiakastarpeiden muutoksiin.

Yrityksinä meidän on tiedostettava myös osaavan ja työssään viihtyvän henkilökunnan merkitys. On edistettävä henkilöstön työssä jaksamista ja hyödynnettävä mm. ammattipätevyyskoulutus mahdollisimman paljon yrityskohtaisia tarpeita ja työyhteisön kehittämistä palvelevaksi..

Hyvät liittokokousosanottajat ja näyttelyvieraat!

Liittokokous ja näyttely on ollut kiertävänä eri osastojen alueella kymmenien vuosien ajan. Onhan kyseessä nyt 89. liittokokous.

Päätös messuhalliin siirtymisestä antaa mahdollisuuden aiempaa paremmin kehittää näytteilleasettajien tarpeisiin messukeskuksen tarjoamien ammattimaisten puitteiden ja tekniikan tuomin mahdollisuuksin.

Toivottavaa on, että yhdistetyllä liittokokous-ja näyttelytapahallilla säilyy tärkeä rooli. Liittokokous-ja näyttely on alan toimijoiden tärkeä ammatillinen ja sosiaalinen yhdessäolon muoto. Se kokoaa kerran vuodessa yritykset ja yhteistyökumppanit verkostoitumaan, tutustumaan uusiin tuotteisiin ja palveluihin sekä kokemaan yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Hyvä liittokokousväki!

Siitä on lähes päivälleen 8 vuotta aikaa, kun Oulun liittokokouksessa valitsitte minut ensimmäistä kertaa liiton hallituksen puheenjohtajaksi. Luulin ja uskoin silloin, että puheenjohtajan pesti tulisi kestämaan vain pari vuotta. Uskomani pari vuotta on kuitenkin venähtänyt kahdeksaan vuoteen. Se on pitkä aika.

Puheenjohtajuuteni alussa keskeinen asia oli uusi joukkoliikennelaki. Se oli saatu juuri pakettiin ja näytti selkeät suuntaviivat tulevaisuuteen.

Vuoden 2010 alussa olennaisin asia oli saada seutuliput kelpaamaan markkinaehtoisessa liikenteessä. Tavoite lippujen kelpoisuudesta oli selvä, mutta sen saavuttaminen osoittautui ylivoimaiseksi. Ympäröivä joukkoliikennemaailma lähti muuttumaan kiihtyvällä nopeudella. Muutosten läpiviemiseksi tarkoitettu siirtymäaika osoittautuikin varsinaiseksi myrskyksi.

Suuri epäjatkuvuuskohta vuonna 2013 oli Heikin jääminen eläkkeelle ja Mikan astuminen toimitusjohtajaksi. Varsin pian vakuutuin, että valintamme oli onnistunut. Olimme saaneet ketjuumme erittäin hyvän ja taitavan toimitusjohtajan. Puheenjohtajalle onnistunut valinta merkitsi tietysti helpotusta.

Kahdeksan vuoden puheenjohtajamatkalle on mahtunut lukuisa määrä yrityksiä ja keinoja parantaa elinmahdollisuuksiamme. Näistä nostan merkittävänä onnistumisena esiin liikennekaaren eli lain liikenteen palveluista. Tuntuu jopa uskomattomalta, että pari vuotta sitten ministerille esittämämme ajatukset bussiyritysten kilpailumahdollisuuksien parantamisesta ovat nyt kirjoitettu lain muotoon. Odotusarvo onkin korkealla siihen, että saisimme lain voimaantulon myötä uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Ja kuten puheessani jo aiemmin mainitsin, kovat odotukset ovat myös palvelusetelien laajamittaiselle käyttöönotolle maakuntaudistuksen yhteydessä. Palveluseteleistä on mahdollisuus kehittyä merkittävä osa suomalaisen joukkoliikenteen maksukäytäntöä.

Nämä 8 vuotta, jotka olen ollut liiton puheenjohtajana, on merkinnyt monia muutoksia. Liikenneluvista on siirrytty erilaisiin liikenteenhoitomalleihin. Siirtymäaika on käytännössä eletty. Seuraavatkin isot muutokset, kuten liikennekaareen voimaantulo ja maakuntaudistus ovat jo odottamassa.

Olen voinut ilolla todeta, että liiton yhteiskuntasuhteet ovat kunnossa ja liiton tiimi on tehokas ja toimiva. On siis hyvä aika aloittaa uusi aika myös liiton johdossa ja siirtää viestikapula seuraavalle, tässä tapauksessa Jaakolle. Haluan toivottaa Sinulle Jaakko parhainta menestystä ja onnea puheenjohtajan tehtävässä. Tehtävä on monipuolinen ja

haastava. Uusia tilanteita tulee jatkuvasti ja vaikuttamistyötä elinmahdollisuutemme ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi on vähintäänkin riittävästi.

Kiitän teitä kaikkia yrittäjiä, jotka olette vuodesta toiseen luottaneet minuun. Haluan myös kiittää liiton koko henkilökuntaa hyvästä ja mallikkaasta yhteistyöstä, jota olen kanssanne saanut tehdä. Kiitos myös Matkahuollon edustajille, teidänkin kanssa yhteistyö on ollut mutkatonta.

Vuoden lopussa päättyvästä puheenjohtajuudestani huolimatta en tietenkään mihinkään katoa. Mielelläni olen jatkossakin mukana alaa kehittämässä yhdessä teiden kanssanne. Kiitos kaikille ja hyvää liittokokous- ja näyttelytapahtumaa!